

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.2.54>**А. С. Кузнєцова**

здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

ЮРИДИЧНА ПРИРОДА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТІВ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ЯК УЧАСНИКА СУДОВОГО ПРОЦЕСУ

Автор констатує, що «правовий статус», «процесуальний статус», «адміністративно-правовий статус» та «адміністративно-процесуальний статус» мають діалектичний взаємозв'язок. Суб'єкт владних повноважень має правовий статус, який забезпечує йому можливість ідентифікації в механізмі реалізації державних функцій. Його адміністративно-правовий статус звужує предметне поле його участі в означених процесах публічно-правовою сферою, яка безпосередньо пов'язана з реалізацією його повноважень. Водночас процесуальний статус суб'єкта владних повноважень надає можливість останнім, будучи суб'єктом права загалом, реалізовувати свою компетенцію у межах судових правовідносин. Своєю чергою, адміністративно-процесуальний статус суб'єктів владних повноважень як учасника судового процесу є найбільш конкретизованою категорією з вищезазначених, адже визначає конкретні характеристики, які забезпечують можливість останніх представляти волю держави, відстоюючи правомірність своїх дій чи рішень, захищаючи публічний інтерес або реалізуючи свої повноваження. Запропоновано вбачати, що юридична природа адміністративно-процесуального статусу суб'єктів владних повноважень як учасника судового процесу характеризується подвійним теоретико-правовим контекстом. З одного боку, це самостійна юридична категорія, яка позначає сукупність визначених законодавством умов, підстав, правил, зобов'язань, правоможливостей та зон відповідальності означених суб'єктів у колі судових адміністративно-процесуальних відносин. Однак з іншого боку, це категорія спеціального змісту, що деталізує особливості реалізації їхньої компетенції у цьому різновиді ідентифікованих правових зв'язків. Тому виокремлюється загальний рівень наукового осмислення цієї категорії, де акцент проставлено на законодавчо визначених параметрах, які формують нормативний базис для діяльності суб'єктів владних повноважень у межах судових адміністративно-процесуальних відносин загалом та спеціальний рівень, який характеризує конкретні дії, етапи та особливості реалізації їх компетенції в межах розгляду та вирішення публічно-правового спору.

Ключові слова: адміністративне судочинство, адміністративно-правовий статус, адміністративно-процесуальний статус, процесуально-правовий статус, публічна адміністрація, суб'єкт владних повноважень, учасники судового процесу.

Актуальність теми. У теорії адміністративного права існує незначна кількість категорій, які використовуються в усіх без винятку сферах суспільного життя. Однією з таких категорій є «адміністративно-правовий статус». Практично не існує вченого-адміністративіста, який би не застосовував його у своїй діяльності. Адже всі неоднорідні суб'єкти суспільних відносин мають свій, притаманний лише їм суспільний статус. Не існує двох абсолютно однакових осіб не тільки за фізіо-

логічними, а й за суспільними ознаками. Кожна людина є фізіологічно й суспільно унікальною, а стосовно об'єднань осіб (юридичних осіб) узагалі не може йтися про будь-яку тотожність між ними. Кожна особа має свої індивідуальні права, свободи, приватну власність, займається специфічною корисною працею та має різну кількість суб'єктів права, які взаємодіють з нею [1, с. 3; 2, с. 51].

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукової, довідкової та навчально-методичної літератури свідчить про наявність адміністративно-правового статусу

як фізичної особи, так і адміністративно-правового статусу органу державної влади [3, с. 188]. Це обумовлено тим, що слово «статус» визначає кількісні та якісні характеристики якогось явища або предмета. Синонімічними словами є становище, стан, модальність чи індигенат (для іноземної особи). Також статус можна розглядати як певну позицію чи ранг у тій чи іншій ієрархії, системі, організації, суспільстві, структурі тощо [4, с. 58; 5, с. 60].

Наприклад, поняття «статус» використовується при окресленні обов'язків, прав і повноважень як окремих органів державного управління, так і відповідних посадових осіб, щодо яких законами або нормативно-правовими актами такі обов'язки, права і повноваження визначаються [6, с. 82]. Щодо останніх свідчать праці В. Авер'янова [7], Н. Армаш [8], М. Бояринцева [9] та інших учених [10, с. 325]. Цілком виправданою є думка, що категорія «статус» є історично сформованою та модернізованою під впливом зміни суспільно-політичних процесів у світі та наразі наділена соціологічним чинником інтерпретування [10, с. 326; 11, с. 83; 12, с. 48].

Примітним є те, що більшою мірою вчені-правники ведуть мову не про адміністративно-правовий статус органу державної влади, а про його основу, яка не звужена полем існування суспільних відносин, що мають адміністративний характер. Тут безпосередньо мова йде про категорію «правовий статус». Саме через її сутнісне розуміння висвітлюється роль та значення конкретного державного органу у механізмі регулювання, охорони чи забезпечення публічних та індивідуальних інтересів суспільства [5, с. 60]. Наприклад, О. Муза стверджує, що: «правовий статус (правове становище) суб'єктів публічної адміністрації саме з точки зору методології є найбільш доцільним, тому що дозволяє в повній мірі науково усвідомити не лише так звану статистику, але й відповідну динаміку статусу суб'єктів публічної адміністрації» [13, с. 34].

Уточнимо, що поняття «правовий статус» має широке значення та є багатоеlementним абстрактним терміном, який означає сукупність елементів, параметрів,

значень об'єкта або суб'єкта [14, с. 609]. У «Юридичній енциклопедії» поняття «правовий статус» визначається як сукупність прав і обов'язків фізичних та юридичних осіб [15]. Відповідно, правовий статус асоціюється зі стабільним правовим станом суб'єкта [16, с. 65; 17, с. 195] у не визначеному полі правових зв'язків, встановлюючи загальні правила, стандарти та умови їх розвитку [5, с. 60].

Оскільки адміністративно-правовий статус є різновидом правового статусу [18, с. 57], слід відзначити, що його категорійно-поняттєва складова вченими адміністративістами розкривається по-різному [5, с. 60]. Узагальнюючи можна стверджувати, що наука адміністративного права трактує категорію адміністративно-правового статусу в широкому та вузькому розумінні. Для прикладу наведемо окремі думки науковців щодо цього [11, с. 85]: 1) адміністративно-правовий статус – це сукупність суб'єктивних прав і обов'язків, закріплених нормами адміністративного права за певним органом. Водночас обов'язковою ознакою набуття суб'єктом адміністративно-правового статусу є наявність у нього конкретних суб'єктивних прав і обов'язків, що реалізуються в рамках як адміністративних правовідносин, так і поза ними (на думку Т. Коломоєць) [19, с. 64]; 2) адміністративно-правовий статус – це одна з центральних правових категорій, яка має неабияке теоретичне і практичне значення, оскільки правовий статус є одним із тих якісних показників, за якими робляться висновки про рівень правової зрілості держави та суспільства (на думку С. Курило) [20, с. 525]; 3) адміністративно-правовий статус – це спеціальний правовий статус, який характеризує особу через її права, обов'язки та відповідальність як суб'єкта адміністративного права і забезпечує участь у суспільних відносинах, які виникають у зв'язку із забезпеченням суб'єктами публічної влади прав і свобод фізичних осіб, при взаємодії органів публічної влади з інституціями громадянського суспільства, а також опосередковано у відносинах, які пов'язані зі сферою публічного адміністрування об'єктів державної та комунальної власності, а інколи – у відносинах, які мають

місце у внутрішній організаційній діяльності органів публічної влади (на думку Я. Окар-Балаж) [21, с. 85; 22, с. 69].

Як бачимо, основний акцент проставлено на елементах його внутрішньої будови, що не є дивиною. Адже звернувшись що більш загальних положень маємо, що головним елементом у структурі правового статусу будь-якого суб'єкта права є його права і обов'язки (для органів державної влади – компетенція). Вони є «серцевиною» правового статусу. Інші елементи представлені у вигляді гарантій належного здійснення цих прав та обов'язків, юридичної відповідальності, обмежень, які встановлюються законодавством і покладаються на суб'єкта здійснення повноважень та інших елементів [23]. Однак є одне важливе застереження: адміністративно-правовий статус утворюють не всі права та обов'язки його носія у своїй сукупності, а тільки ті з них, які пов'язані з адміністративним правом [24, с. 217].

Проте можна зустріти й інші визначення цієї категорії, які ґрунтуються на інших методологічних підходах. Зокрема, наприклад, досліджуючи адміністративно-правовий статус Державної судової адміністрації України як суб'єкта забезпечення модернізації системи судової влади, С. Рудниченко визначає його як сукупність конституційних та адміністративних норм і принципів, які породжують існування юридичних засобів, за допомогою яких з'являється змога відокремити ДСА України від інших суб'єктів публічного адміністрування в цій сфері та з'ясувати його значення при забезпеченні модернізації системи судової влади шляхом надання їй усього потрібного для здійснення правосуддя судьями та надання якісних адміністративних послуг у системі судової влади [11, с. 86–87; 25, с. 51]. Також цікавими є висновки І Наконечної, яка стверджує, що адміністративно-правовий статус органу влади репрезентує його місце, роль, призначення у певній системі правових зв'язків. Водночас адміністративно-правовий статус РНБО та СБУ як суб'єктів спеціальної компетенції у сфері забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції у змісто-

во-сутнісному аспекті вчена характеризує через сукупність встановлених законодавчими актами задач, цілей та функцій, реалізація яких є їхнім прямим обов'язком та має вияв у інформаційно-аналітичній площині, яка в свою чергу є підставою для прийняття управлінських рішень (РНБО) та здійснення правоохоронних заходів щодо ліквідації загроз державній безпеці (СБУ) [26].

Однак особливу теоретичну цінність, на нашу думку, мають наукові розробки вченого А. Приходька, який зауважує, що з теоретичної точки зору адміністративно-правовий статус публічної адміністрації у сфері запобігання та протидії корупції в Україні – це роль, значення та цінність її представників в даному механізмі; з практичної – надання їм можливості вчиняти адміністративні дії, що спричиняють настання юридичних наслідків як індивідуального, так і публічного характеру [27].

Отже, маємо факт того, що з погляду наукової доктрини адміністративно-правовий статус особи ідентифікується через призму теоретичної категорії, що репрезентує її становище у визначеному колі публічних правовідносин або стабільний набір базових складових, які функціонально чи соціально притаманні особі за визначенням, без необхідності активації додаткових умов.

Таким чином, аналіз вищенаведених думок спонукає до таких логічних розмірковувань: 1) з одного боку, адміністративно-процесуальний статус може бути різновидом адміністративно-правового статусу у співвідношенні частина від цілого, де перший виступає загальною теоретичною конструкцією, яка характеризує місце суб'єкта у колі публічно-правових зв'язків, передбачаючи своїм змістом можливість такого суб'єкта вступати до судових адміністративно-процесуальних відносин; 2) з іншого боку, адміністративно-процесуальний статус також може бути схарактеризованим через призму ознак правового статусу, тим самим відокремлюватись від адміністративно-правового статусу, будучи з ним у горизонтальному співвідношенні.

Щодо зазначеного доречно буде вказати, що Р. Кихтюк зауважує наступне:

«важко погодитись із вказівкою на процесуальні правовідносини як сферу реалізації правового статусу, адже підходи у встановленні моменту виникнення цих правовідносин є неоднозначним» [28, с. 30].

Тому цілком логічним є те, що О. Юшкевич у межах власної праці використовує термін «процесуально-правовий статус» [29], маючи на увазі права та обов'язки певного учасника в процесі. Водночас Т. Степанова зауважує, що використання даного терміну можливе виключно у випадку комплексного розкриття і правового, і процесуального статусів особи. Наприклад, обґрунтованим використання даного терміну для дослідження фізичної особи, оскільки, з одного боку, фізичні особи можуть вступати в будь-які правовідносини, що не суперечать чинному законодавству, а з іншого боку, в процес фізична особа може вступити в якості позивача, відповідача, третьої особи, іншого учасника справи, і в кожному з цих випадків вказана особа набуває певного процесуального статусу. І якщо здійснюватиметься дослідження взаємовпливу участі фізичної особи в правовідносинах і визначення її місця в системі учасників, то в такому дослідженні цілком ймовірно може бути використано термін «процесуально-правовий статус» [30, с. 36–37].

Інші автори вбачають, що процесуальний статус особи є правовою категорією, яка встановлює ідеальну модель взаємодії учасників судочинства і суду на визначених законодавством України принципах. При цьому, процесуальний статус суб'єкта формується не лише під впливом специфіки судової юрисдикції, але й визначається роллю, в якій особа бере участь у судовому процесі [2, с. 57; 31, с. 9–10]. Фактично, процесуальний статус – це законодавчо встановлене коло можливостей певного учасника процесу [30, с. 38].

Наведений матеріал дає нам розуміння того, що процесуально-правовий статус загалом є характеристикою учасника в процедурах судового розгляду справи будь-якої юрисдикції. Відповідно, цілком логічно припустити, що адміністративно-процесуальний статус визначає місце учасника судового процесу у колі судових

адміністративно-процесуальних відносин. Однак зазначений тезис потребує належного обґрунтування. Тому зауважимо, що у науковій літературі правовий концепт «адміністративно-процесуальний статус» є менш популярним у порівнянні зі суміжними категоріями.

Найбільш розробленою є проблематика визначення адміністративно-процесуального статусу громадянина. Це зумовлено тим, що вчені встановили наявність тісного зв'язку соціальних ролей громадян з їх адміністративно-процесуальним статусом. Більше того, М. Тищенко зазначає, що класифікація соціальних ролей громадян в адміністративному процесі становить собою деяку підставу для виділення конкретних видів адміністративно-процесуального статусу громадянина [32, с. 56]. Вчений виокремлює: 1) загальний адміністративно-процесуальний статус громадянина, характерний для всіх видів адміністративних проваджень; 2) особливий (спеціальний) статус, характерний для певних конкретних проваджень; 3) одиничний адміністративно-процесуальний статус громадянина, характерний для конкретного учасника процесу при конкретних обставинах. Причому він уточнює, що реалізація одиничного або суб'єктивного статусу громадянина пов'язана зі стадіями, етапами та окремими процесуальними діями [32, с. 56].

Щодо термінологічної складової, існує думка, що адміністративно-процесуальний статус необхідно розглядати у вузькому та широкому розуміннях. У першому випадку це сукупність визначених адміністративно-процесуальними нормами прав громадян як носіїв суб'єктивних прав та обов'язків щодо участі в адміністративно-процесуальній діяльності, а в другому – це сукупність усіх закріплених в адміністративно-процесуальних нормах правових засобів, які визначають становище громадянина в адміністративному процесі [33, с. 495].

В контексті характеристики адміністративно-процесуального статусу інших учасників судового процесу, зокрема суб'єктів владних повноважень, заслуговує на увагу думка О. Гульчак. Стверджується, що більш обґрунтованим є використання

категорії «адміністративно-процесуального статусу», а не «правового статусу» для цілей визначення ознак, яких набуватиме суб'єкт владних повноважень (у межах дослідження авторки – Державна інспекція архітектури та містобудування України) під час розгляду адміністративних справ [34, с. 22]. Проте варто зауважити, що конкретних обґрунтувань вчена не надає, а лиш уточнює, що «сутність адміністративного процесуального статусу вказує на специфіку та загальні засади участі суб'єктів адміністративного процесуального права у конкретних правовідносинах» [34, с. 31].

Натомість І. Топор переконаний, що процесуальний статус сторін в адміністративному судочинстві це «комплекс наданих законом можливостей реалізації процесуальних прав та обов'язків, які формуються із урахуванням виду та форми судового провадження, а також правового статусу сторони публічно-правового спору» [31, с. 5]. За його переконаннями до змісту процесуального статусу сторін в адміністративному судочинстві входять процесуальні права і обов'язки, юридична відповідальність [28, с. 14; 31, с. 10].

З огляду на це логічними вбачаються такі характерні риси процесуального статусу суб'єктів адміністративного судочинства як: 1) неперсоніфікований характер; 2) відображення становища групи суб'єктів в залежності від мети їх вступу у процесуальні правовідносини; 3) взаємозалежність та взаємодія елементів процесуального статусу сторін та інших суб'єктів адміністративного судочинства [2, с. 57; 31, с. 9–10]. При цьому, Р. Кихтюк переконує, що неконструктивним є звуження правової основи процесуального статусу виключно до процесуального законодавства, адже норми, що регламентують процесуальний статус учасників адміністративного судочинства можуть міститися і в інших нормах, що є частиною адміністративного процесуального права [28, с. 15].

Як узагальнення проведеного дослідження, можемо визначити, що категорії «правовий статус», «процесуальний статус», «адміністративно-правовий статус» та «адміністративно-процесуальний ста-

тус» мають діалектичний взаємозв'язок. Суб'єкт владних повноважень має правовий статус, який забезпечує йому можливість ідентифікації в механізмі реалізації державних функцій. Його адміністративно-правовий статус звужує предметне поле його участі в означених процесах публічно-правовою сферою, яка безпосередньо пов'язана з реалізацією його повноважень. Водночас процесуальний статус суб'єкта владних повноважень надає можливість останнім, будучи суб'єктом права загалом, реалізовувати свою компетенцію у межах судових правовідносин. Своєю чергою, адміністративно-процесуальний статус суб'єктів владних повноважень як учасника судового процесу є найбільш конкретизованою категорією з вищезначених, адже визначає конкретні характеристики (що є притаманними для всіх представників виконання публічно-управлінських функцій (або окремої їх групи) як з моменту набуття ними загального процесуального статусу (зі створення як юридичної особи публічного права чи уповноваження на виконання конкретної адміністративної дії у спосіб, визначений законодавством України), так і з моменту вступу окремих з таких до сформованих адміністративно-процесуальних відносин, зумовлених наявністю та прийняттям до розгляду адміністративним судом публічно-правового спору), які забезпечують можливість останнім представляти волю держави, відстоюючи правомірність своїх дій чи рішень, захищаючи публічний інтерес або реалізуючи свої повноваження.

Висновки. Отже, юридична природа адміністративно-процесуального статусу суб'єктів владних повноважень як учасника судового процесу характеризується подвійним теоретико-правовим контекстом. З одного боку, це самостійна юридична категорія, яка позначає сукупність визначених законодавством умов, підстав, правил, зобов'язань, правоможливостей та зон відповідальності означених суб'єктів у колі судових адміністративно-процесуальних відносин. Однак з іншого боку, це категорія спеціального змісту, що деталізує особливості реалізації їхньої компетенції у цьому різновиді ідентифікованих правових зв'язків.

Відповідно, існує загальний рівень наукового осмислення цієї категорії, де акцент проставлено на законодавчо визначених параметрах, які формують нормативний базис для діяльності суб'єктів владних повноважень у межах судових адміністративно-процесуальних відносин загалом та спеціальний рівень, який характеризує конкретні дії, етапи та особливості реалізації їх компетенції в межах розгляду та вирішення публічно-правового спору.

Список використаної літератури:

1. Горбач М. Адміністративно-правовий статус суб'єктів адміністративного права: теорія і практика: ареф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07. НДІ публічного права. Київ, 2017. 21 с.
2. Дибець Н. Ю. Адміністративно-процесуальний статус суб'єктів адміністративного судочинства в умовах реформи правосуддя: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2021. 235 с.
3. Даниленко А. Поняття та структура адміністративно-правового статусу органів місцевого самоврядування: теоретико-правовий аспект. *Право і суспільство*. 2013. № 6. С. 187–190.
4. Комарова Ю. Адміністративно-правовий статус Національного антикорупційного бюро України: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2018. 229 с.
5. Вишнева А.В. Адміністративно-правовий статус органів суддівського врядування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. НДІПП. Київ, 2021. 218 с.
6. Гудима Н. Проблема статусу центральних органів виконавчої влади у реформуванні державного управління. *Європейські перспективи*. 2010. №4.
7. Державне управління в Україні; за заг. ред. В. Б. Авер'янова. К., 1999. 266 с.
8. Армаш Н. Особливості адміністративно-правового статусу керівників органів виконавчої влади, що обіймають посади державних політичних діячів. *Право України*. 2006. № 10. С. 71–74.
9. Бояринцев М. Адміністративно-правовий статус громадян: до питання про склад елементів. *Право України*. 2002. №8. С. 91–94.
10. Харенко О. О. Адміністративно-правовий статус центрального органу виконавчої влади: проблема змісту. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 60. С. 325–330.
11. Вишневський М. В. Адміністративно-правове регулювання діяльності апарату суду в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2019. 219 с.
12. Зубко А. О. Адміністративно-правовий статус Департаменту міжнародних спорів Міністерства юстиції України: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2018. 211 с.
13. Муза О. В.. Теоретичні проблеми адміністративно-процесуальних правовідносин в Україні: дис. ... доктр. юрид. наук : 12.00.07. Інститут законодавства Верховної ради України. Київ, 2016. 417 с.
14. Мещерякова О.В. Щодо визначення елементів адміністративно-правового статусу учасників операцій ООН з підтримання миру. *Форум права*. 2011. № 2. С. 609–612.
15. Шемшученко Ю.С. Юридична енциклопедія : в 6 т. Київ : «Укр. енцикл.», 1998. URL: <http://leksika.com.ua/19980614/legal/>
16. Адміністративне право України : підручник; за заг. ред. С.В. Ківалова. Одеса : Юрид. л-ра, 2003. 495 с.
17. Стрельников А.В. Спеціальні адміністративно-правові статуси фізичних осіб: сутнісно-понятійна характеристика. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. №6. Том 2. С 193–197.
18. Куценко В. Адміністративно-правовий статус Державної судової адміністрації України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. НДІПП. Київ, 2016. 223 с.
19. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
20. Курило С.Л. Адміністративно-правовий статус органів внутрішніх справ як суб'єкта взаємодії з органами місцевої влади з питань забезпечення громадської безпеки та громадського порядку. *Форум права*. 2012. № 1. С. 523–526.
21. Окар-Балаж Я.І. Деякі питання визначення правового статусу особи у адміністративному праві. *Наше право*. 2015. № 2. С. 81–85.
22. Дибець Н. Адміністративно-процесуальний статус суб'єктів адміністративного судочинства. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2020. № 3 (31), vol. 4. С. 68–71.

- 23.Передерій О.С., Григоренко Є. І. Особливості правового статусу Національної поліції в Україні (теоретико-правовий аспект). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «ПРАВО». 2015. Вип. 20.
- 24.Філіпенко А. С., Козирева А.О. Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань: поняття та зміст. *Митна справа*. 2013. № 6(2.1). С. 216–223.
- 25.Рудниченко С. М. Адміністративно-правове регулювання діяльності державної судової адміністрації України: ... канд. юрид. наук: 12.00.07. НДІПП. Київ, 2017. 226 с.
- 26.Наконечна І.В. Адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції: питання теорії і практики: дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Науково-дослідний інститут публічного права, Київ, 2023.412 с.
- 27.Приходько А. А. Адміністративно-правове забезпечення запобігання та протидія корупції в Україні за умов євроінтеграції: дис... д-ра юрид. наук. Дніпро, 2020. 485 с.
- 28.Кихтюк Р. М. Правові засади процесуального статусу сторін в адміністративному судочинстві: дис. ... канд. юрид. наук. : спец. 12.00.07.Державний науково-дослідний інститут Міністерства внутрішніх справ України. Київ, 2019. 251 с.
- 29.Юшкевич О. Г. Процесуально-правовий статус спеціаліста в адміністративному судочинстві. *Право і Безпека*. 2011. № 4. С. 100–103.
- 30.Степанова Т. В. Щодо співвідношення поняття «правового статусу» та суміжних категорій. *Правова держава*. 2015. № 19. С. 35–40.
- 31.Топор І. В. Теоретико-правова характеристика процесуального статусу сторін в адміністративному судочинстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. : спец. 12.00.07. Національний університет «Одеська Юридична академія». Одеса, 2014. 25 с.
- 32.Тищенко М.М. Адміністративно-процесуальний статус громадянина України: проблеми теорії та шляхи вдосконалення законодавчого регулювання: дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07. Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого. Харків, 1999. 384 с.
- 33.Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2-х т.; за ред. В. Б. Авер'янова. Т. 1. Загальна частина К., 2004. С. 495.
- 34.Гульчак О. В. Адміністративний процесуальний статус Державної інспекції архітектури та містобудування України : дис... доктора філос.; Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2023. 199 с.

Kuznietsova A. S. The legal nature of the administrative and procedural status of public authorities as participants in judicial proceedings

The author states that "legal status", "procedural status", "administrative-legal status", and "administrative-procedural status" are interconnected in a dialectical relationship. A public authority possesses a legal status that ensures its identification within the mechanism of state functions implementation. Its administrative-legal status narrows the scope of its participation to the public-legal sphere, directly linked to the exercise of its powers. At the same time, the procedural status of a public authority allows it, as a subject of law in general, to exercise its competence within the framework of judicial legal relations. In turn, the administrative-procedural status of public authorities as participants in judicial proceedings is the most specific category among those mentioned above. It defines the specific characteristics that enable them to represent the will of the state, defend the legitimacy of their actions or decisions, protect the public interest, or exercise their powers. It is proposed to view the legal nature of the administrative-procedural status of public authorities as participants in judicial proceedings through a dual theoretical and legal lens. On the one hand, it is an independent legal category denoting a set of conditions, grounds, rules, obligations, legal capabilities, and areas of responsibility defined by legislation for these subjects within the scope of judicial administrative-procedural relations. On the other hand, it is a category with a specific content that details the peculiarities of exercising their competence in this type of identified legal relationship. Thus, two levels of scholarly interpretation of this category are distinguished. The general level emphasizes the legislatively defined parameters that form the normative basis for the activities of public authorities within judicial administrative-procedural relations as a whole. The specific level characterizes particular actions, stages, and features of the realization of their competence in the context of considering and resolving public-legal disputes.

Key words: *administrative justice, administrative-legal status, administrative-procedural status, participants in judicial, procedural-legal status, proceedings, public administration, public authority.*